

Évközi 27. vasárnap

Mk 10,2-16

„El szabad a férjnek bocsátania a feleségét?”

Ez a téma legtöbb embert oly közelről érint, hogy oda se figyel arra, hogy hol történt a beszélgetés, amelyet feltehetően az evangélista maga illesztett meglehetősen homályos földrajzi keretbe. A feleség elbocsátásának a kérdését a farizeusi gondolkodásnak megfelelően tárlja az ismeretlen kérdező: „Szabad-e?” (2. v.) A válasz azonban egyáltalán nem jogi természetű. Jézus a maga tanítását fejt ki a házassági kapcsolat lényegéről, és nem jogi magyarázatot ad. A kérdés azért hangzik el a így, mert a szemita társadalomban a feleség a férj tulajdona volt, ezért csak ő kezdeményezhette a válást. Palesztinában, Jézus korában a bigámia ritkán fordult elő, de a válás elég gyakran. A házasságtörés vádjától óvott a váló levél, amelyben a férj szabaddá nyilvánította elbocsátott feleségét. A hellén és római világban már az asszony is kezdeményezhette a válást, a zsidó vallásban nem. Igazán emelkedett korabeli házassági felfogást csak Qumran képviselt.

Jézusnak szóló farizeusi kérdés és kérdező tehát ennek a zsidó gyakorlatnak a prófétaai szentesítését vagy tiltását akarta elérni. Kálvin találóan jegyzi meg, ha Jézus nemet mondott volna erre a gyakorlatra, akkor a farizeusok törvénysértéssel vádolták volna őt, ha pedig igent, kerítőnek tartották volna és nem Isten prófétájának.

A tanítványok zaklatott kérdései már a Márk-evangélium 10-12. versének jelentős szövegváltozataival maradtak fenn a kódexekben. Ezt olvashatjuk: 1. „És ha a feleség, miután elbocsátotta férjét, máshoz megy feleségül...” 2. „És ha elbocsátja férjét, és más veszi őt feleségül...” 3. „És ha elmegy férjétől...”

Mindezek azt mutatják, hogy a Második Törvénykönyv 24. fejezetének 1. verse szabályozta a válást, de a gyakorlatban különböző esetek merültek fel. Márk evangéliumában, a jézusi válaszból kiderül, hogy a válás mindenképpen bűn. A 10. fejezet 10-11. versében, Jézus válaszából nem világos, hogy ki és ki ellen követi el a házasságtörést. Mindenesetre megtörik az az egyedülálló kapcsolat, amely a házastársakat egy „hússá” tette. A szeretet-kapcsolat megtörése pedig jóvátehetetlen véteknek számított Jézus értékrendjében. A kemény kijelentés mindenképpen Jézusnak tulajdonítható.

Az esetek praktikus megoldásában a teológusok sokkal engedékenyebbek voltak: a Beda Venerabilis középkori bencés szerzetes Angliában és Erasmus Hollandiában például helyeslik Mózes eljárását, mert ezzel a sokkal rosszabbtól mentik meg az asszonyt. Vagyis ezek a megoldások megfelelnek arról, hogy Jézus nem jogi választ adott a kérdésre, hanem próféta tanítást közölt a házasságról, elének állította az Isten országának ideális állapotát. Felhívta a figyelmünket a házások nagy felelősségére. Nem a bevett gyakorlatot szentesíti, vagy elutasítja, hanem helyes házassági magatartásra kíván bennünket nevelni.

Sokan ma is ebben a kérdésben az Egyház merevségét kritizálva szembesítik az Egyházat a társadalmi gyakorlat rugalmasságával. Jézus válasza azonban arra figyelmeztet, hogy a házasság intézménye éppen úgy az értékről tanúskodik, mint a szerzetes fogadalma. A hűség, a kitartás, a megbocsátás óriási gesztusát a gyerekek a házasságban élő férj és feleség részéről saját bőrükön tapasztalják meg.

Minden megmaradt házasság a hűség adományával ajándékozza meg a gyermekeket. Minden megtört házasság az emberi ígélet ingatagságáról ad maradandó élményt nekik. Nem mindegy, milyen szellemi értéket örökölnek a gyerekek. Ez az örökség ugyanis életük, érzelmi stabilitásuk alapja vagy aláásója lesz.

Jegyesek imája

Áldott vagy, Urunk, hogy ilyen nagy gondot fordítasz a családra is, feleségre, gyermekekre... Megszenteled családi életünket, és példaként állítod a gyermek viselkedését. A gyermek a szeretet forrása. Segíts, hogy családjainkban mi is felismerjük ezt a kincset! Amen.